

RDA ŚWIĘTOWAŁA ĆWIERĆWIECZE

(więcej na stronie 7)

WSTĘP

Szanowni Czytelnicy, przed Państwem kolejny Biuletyn pełen informacji o życiu na czesko-polskim pograniczu.

Na początek wspomnę o kilku wydarzeniach należących do tzw. „rubryki towarzyskiej” naszego euroregionu. **Ważny jubileusz świętowała Regional Development Agency**, której jesteśmy założycielem, wspólnie z DSO Orlické Hory. W ciągu 25 lat istnienia Agencja świadczyła usługi niezliczonym gminom członkowskim, zarówno w zakresie przygotowywania wniosków o dofinansowanie, jak i ich późniejszej realizacji. W rezultacie to ponad tysiąc pomyślnie przygotowanych projektów, dzięki którym udało się do naszego regionu do tej pory pozyskać 3,2 miliarda koron. Pani dyrektorze Ing. Ivie Paukertovej i jej zespołowi życzę wielu zadowolonych klientów także w kolejnych latach. Natomiast we wrześniu Europejskie

Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej NOVUM obchodziło dziesiątą rocznicę swojego istnienia. Instytucja ta zajmuje się współpracą transgraniczną na terenie, który obejmuje także nasz euroregion. Cieszę się, że pomimo początkowych obaw o konkurencję, znaleźliśmy wspólne tematy, w ramach których możemy współpracować, np. edukację. A tak nie jest na wszystkich pozostałych odcinkach polsko-czeskiej granicy. Jeszcze raz chciałbym niniejszym przyłączyć się do

wielu gratulacji i z radością czekam na naszą dalszą współpracę.

A skoro już mowa o okrągłych rocznicach. Do świętowania szykuje się także nasz Euroregion Glacensis – **w przyszłym roku będzie obchodził swoje 30-lecie.**

Jednym z głównych działań naszego Euroregionu jest obsługa administracyjna programu Interreg Czechy-Polska. Na łamach tego biuletynu regularnie informujemy o możliwościach wykorzystania funduszu małych projektów w dziedzinie turystyki i wzajemnego poznawania. Małym podsumowaniem dotychczasowej współpracy był projekt **„Razem tworzymy Euroregion”**, w ramach którego prezentowano udane projekty zrealizowane z tego programu po obu stronach wspólnej granicy.

Z punktu widzenia czeskiego turysty wciąż się przekonuję, że wzrost zainteresowania podróżowaniem po Polsce jest prawdziwy. Nie tylko znane miejsca, takie jak Zamek Książ w Wałbrzychu, Kościół Pokoju w Świdnicy, historyczne centrum Wrocławia, twierdza w Kłodzku czy bazylika w Wambierzycach cieszą się dużym zainteresowaniem odwiedzających. Dzięki wielu małym projektom są nam przybliżane także te do tej pory mniej znane miejsca. Ci, którzy nie chcą zwiedzać zabytków historii, mogą

odwiedzić miejscowości uzdrowiskowe i przekonać się, co z biegiem czasu się tu pojawiło. Będą Państwo zaskoczeni – za każdym razem można znaleźć coś nowego! Miłośnicy jazdy na rowerze i mocnych emocji mogą podnieść poziom adrenaliny na rozbudowanej sieci singletracków o różnym stopniu trudności lub przeżyć przygodę podczas spływu Nysy Kłodzkiej.

Rosnący popyt na podróże został również uwzględniony przez krajowych przewoźników kolejowych. Utworzyli regularną linię kolejową „**Baltic expres**” z Pragi do Gdańska. To połączenie otwiera kolejną bramę do wzajemnego poznawania, umożliwiając wygodne podróżowanie do wielu interesujących miejsc w obu naszych krajach. My, mieszkańcy lądu, szczególnie docenimy tę inicjatywę. Po kilku godzinach spędzonych w pociągu możemy cieszyć się morzem, a naszego zadowolenia nie popsuje nawet nieco niższa temperatura wody niż ta, do której przywykliśmy w naszych basenach ogrodowych.

Do ważnych wydarzeń politycznych tego roku należały wiosenne wybory prezydenckie w Polsce oraz jesienne wybory do Izby Poselskiej w Czechach. Z pewnością możemy się zgodzić, że

w obu przypadkach nie brakowało emocjonujących momentów. Po tych gorących dniach nadchodzi czas Adwentu. Dla naszych przodków był to czas spokoju i zadumy. Spróbujmy pójść iść śladem i uniknąć świątecznego chaosu. Wykorzystajmy ten czas choćby na podróże po kraju naszych przyjaciół i dajmy się ponieść atmosferze świątecznie przystrojonych rynków. Życzę wszystkim spokojnych i błogosławionych Świąt Bożego Narodzenia. Do przyszłego roku życzę dużo zdrowia i nadziei na spokojne czasy.

Miroslav Wágner
Prezes stowarzyszenia

POLSKI INSTYTUT W PRADZE

– otwarte okno do Polski

Instytut Polski w Pradze od ponad 75 lat przybliży Czechom polską kulturę, historię i Polskę współczesną. Staramy się robić to w sposób nowoczesny i ciekawy, który zachęca także do osobistego poznania Polski i Polaków.

Instytut Polski w stolicy Czech zmieniał swoją nazwę i siedzibę. Niezmiennie pozostaje jednak oknem na to, co w Polsce interesujące. Nasz polsko-czeski zespół odgrywa też znaczącą rolę w prezentowaniu najważniejszych zjawisk polskiej kultury oraz tworzy silne związki między artystami i społecznościami obu krajów.

Od kwietnia 2024 roku znajdziecie nas w ważnym dla historii Pragi miejscu – na Národní třídě 25 w Pałacu Metro. Częścią naszej nowej siedziby jest słynny balkon, z którego co roku 17 listopada rozbrzmiewa pieśń „Modlitwa dla Marty”. Miejsce zobowiązuje, dlatego też staramy się aktywnie włączać w obchody aksamitnej rewolucji i promować wśród Czechów wiedzę o procesach prowadzących do upadku komunizmu i polskim wkładzie w umacnianie idei wolności w Europie. W 2025 roku zaprezentujemy wystawę pt. **„Codzienna odwaga. Polki, Czeszki i Słowaczki w opozycji antykomunistycznej 1968–1989”** przygotowaną w polsko-

-czesko-słowackiej współpracy jako wspólny projekt dwóch Instytutów Polskich w Pradze i Bratysławie. Będzie ją można oglądać do 15 grudnia w foyer Pałacu Metro na Národní, a następnie także w innych miejscach Republiki Czeskiej.

Sercem Instytutu jest biblioteka i czytelnia, w której gromadzimy książki w języku polskim oraz czeskie przekłady polskiej literatury, a także polskie filmy i płyty z polską muzyką. Na naszych półkach czytelnicy znajdą ponad 13 tysięcy książek, płyt DVD i CD oraz wybrane tytuły polskiej prasy. Z tych zasobów może skorzystać każdy, kto zapisze się do biblioteki, w której organizujemy również drzwi otwarte, darmowe wymiany i kiermasze polskich książek, a także spotkania ciekawymi ludźmi związanymi z Polską, na co dzień mieszkającymi w Czechach w ramach cyklu **„Godzina z ...”**.

Poznanie literatury i języka pozwala lepiej się rozumieć, dlatego też Instytut Polski w Pradze intensywnie angażuje się w promocję języka polskiego, organizując m.in. kursy językowe. Na kursach stacjonarnych i online wszystkich poziomów języka polskiego uczy się obecnie 115 osób.

Celem naszej działalności jest opowiadanie Czechom o Polsce. Rozwijamy więc współpracę kulturalną, naukową i społeczną. Angażujemy się nie tylko w różne festiwale i wydarzenia artystyczne, od sztuk performatywnych przez kino, literaturę aż po design czy gry komputerowe i turystykę, ale także

w konferencje naukowe, publikacje związane z Polską, rozwój współpracy akademickiej oraz między organizacjami społecznymi czy samorządami.

Choć siedziba Instytutu znajduje się w Pradze, prezentujemy polską kulturę włączając się do wydarzeń w różnych częściach Republiki Czeskiej. W mijającym roku, dzięki zaangażowaniu Instytutu polska kultura gościła w ponad 20 czeskich miastach, m.in. Kutnej Horze, Jachymovie, Žatcu, Broumowie, Libercu, czy Taborze.

Staramy się zachęcać Czechów także do odwiedzania i poznawania Polski, prezentując polskie regiony podczas **„Dnia Polskiego w ogrodach”**. Nasze wydarzenie plenerowe, organizowane w niedostępnych na co dzień pięknych ogrodach polskiej ambasady u stóp Hradczan, co roku odwiedza ok. 4-5 tys. gości. W jego trakcie prezentujemy Polskę nowoczesną, ciekawą i mającą do zaoferowania bogatą kulturę oraz wiele nieodkrytych przez czeskich turystów miejsc i produktów. Wydarzenie to na stałe wrosło w czerwcową kulturalną mapę Pragi i jest wyczekiwane przez jej mieszkańców. W trakcie trwającego od godz. 13 do godz. 20 spotkania z Polską zachęcamy gości m.in. do wysłuchania koncertów muzycznych, wzięcia udziału w warsztatach i konkursach, a także do samodzielnego odkrywania oferty polskich regionów i kosztowania polskiej kuchni. W nadchodzącym roku wraz z naszymi part-

nerami znów postaramy się zaskoczyć gości „Dnia Polskiego” różnymi niespodziankami. Aby przekonać się co przygotowaliśmy, zapraszamy do ogrodów Pałacu Fürstenbergów na Malej stronie w sobotę 20 czerwca 2026 roku.

Mamy nadzieję, że wszystkie działania wspierane przez Instytut Polski w Pradze, który należy do sieci 25 takich placówek na świecie podległych Ministerstwu Spraw Zagranicznych RP, przyczyniają się do tego, że jesteśmy sobie coraz bardziej ciekawi. Dzięki tym mostom budowanym w różnych dziedzinach między Polakami a Czechami poznajemy się lepiej, co jest niezwykle istotne nie tylko ze względu na sąsiedztwo naszych krajów, ale również w obliczu otaczających nas zagrożeń geopolitycznych.

Monika Olech
dyrektorka Instytutu Polskiego w Pradze

Sprawdź nasze propozycje:
[✉ instytutpolski.pl/praha](https://instytutpolski.pl/praha)

25-LECIE DZIAŁALNOŚCI REGIONAL DEVELOPMENT AGENCY

W czwartek 9 października 2025 roku w Centrum Społecznościowym Nový Dvůr w Letohradzie odbyła się uroczysta konferencja z okazji **25-lecia Regional Development Agency Rychnov nad Kněžnou (RDA)**. Wydarzenie odbyło się przy udziale partnerów z **EUWT NOVUM**, a także przedstawicieli **Euroregionu Glacensis**, **Kraju Pardubického i Hradeckiego** oraz przedstawicieli miast, gmin i wielu innych instytucji zaangażowanych w rozwój czesko-polskiego pogranicza.

Program konferencji obejmował prezentacje na temat historii, teraźniejszości i przyszłych kierunków działania RDA. Goście przypomnieli sobie kluczowe momenty od momentu powstania Agencji w 2000 roku do dnia dzisiejszego, kiedy RDA działa jako „**platforma dla rozwoju regionów przygranicznych**” i ważny partner w korzystaniu z dofinansowania

unijnego. Elementem wydarzenia była również prezentacja projektu „**25 lat współpracy na czesko-polskim pograniczu**” oraz wystawa produktów projektu „**Łączy nas Nímptsch**”, prezentująca konkretne efekty wspólnej czesko-polskiej pracy.

Agencja Rozwoju Regionalnego Rychnov nad Kněžnou została założona **17 sierpnia 2000** roku przez **Euroregion Pomezí Čech**, Morawy

a Kladská – Euroregion Glacensis oraz Dobrovolný svazek obcí Region Orlické hory. Od momentu powstania ma siedzibę w Rychnovie nad Kněžnou i działa na terenie krajów hradeckiego, pardubickiego i ołomunieckiego.

Jej misją jest **wspieranie i koordynowanie rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego regionu, z naciskiem na czesko-polską współpracę**. Od początku programu CBC Phare do obecnego programu **Interreg Czecho-Polska 2021-2027**, RDA jest kluczowym partnerem w przygotowywaniu i realizacji projektów transgranicznych.

W ciągu 25 lat działalności RDA:

- współpracowała w ramach ponad 1000 projektów,
- pomogła przynieść regionowi prawie 3,2 miliarda korun,
- zapewnia specjalistyczne doradztwo i zarządzanie projektami dla gmin, szkół, organizacji non-profit i instytucji,
- obsługiwała administracyjnie również Fundusz Mikroprojektów Euroregionu

Jako powiedziała dyrektorka agencji
Ing. Iva Paukertová

„Nasza działalność nie byłaby możliwa bez wieloletniego wsparcia partnerów z obu stron granicy. Cieszymy się, że także po 25 latach RDA pozostaje miejscem, w którym powstają pomysły, które rozwijają region. Chcielibyśmy podziękować wszystkim partnerom, gościom i uczestnikom konferencji za współpracę i wsparcie dla rozwoju czesko-polskiego pogranicza. Z radością oczekujemy wspólnych projektów także w nadchodzących latach!”

10 LAT EUROPEJSKIEGO UGRUPOWANIA WSPÓŁPRACY TERYTORIALNEJ NOVUM

15 września tego roku minęło 10 lat od podpisania Umowy o założeniu i Statutu Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej NOVUM. Tę okrogłą rocznicę uczciliśmy wraz z naszymi założycielami, partnerami projektowymi i innymi współpracującymi organizacjami podczas konferencji, która odbyła się w dniach 16 i 17 września 2025 r. w Jakuszycach.

Podpisanie obu dokumentów, które oficjalnie nas powołały do życia, miało miejsce symbolicznie na najwyższym szczycie Czech i Dolnego Śląska, na Śnieżce. W ramach konferencji podsumowaliśmy krótko naszą dziesięcioletnią działalność, która rozpoczęła się już kilka lat wcześniej, a konkretnie 5 października 2011 r. podpisaniem memorandum o porozumieniu przez partnerów projektu Strategia zintegrowanej współpracy czesko-polskiego pogranicza. W projekcie tym uczestniczyli wówczas wszyscy nasi przyszli założyciele,

czyli Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Liberecki, Hradecki, Pardubicki i Ołomuniecki kraj oraz czeska i polska część euroregionów Nisa i Glacensis. Pierwsze Zgromadzenie Ogólne odbyło się 22 października 2015 r. w Muzeum Karkonoskim w Jeleniej Górze, gdzie wybrano pierwszych członków rady nadzorczej, a także dyrektora, którym został Bartosz Bartniczak, oraz jego czeskiego zastępcę, Miroslava Vlasáka. Rejestrację uzyskaliśmy poprzez wpis do rejestru europejskich ugrupowań współpracy terytorialnej prowadzonego przez polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych w grudniu 2015 r. i nic już nie stało na przeszkodzie, abyśmy rozpoczęli naszą działalność. Było dla nas wyzwaniem rozpoczęcie działalności zupełnie nowej organizacji, która musiała dopiero znaleźć swoje miejsce we wspieraniu czesko-polskiej współpracy transgranicznej. Nie możemy sami ocenić, czy nam się to udało, ale wierzę, że naszą działalnością przyczyniliśmy się przynajmniej w niewielkim

stopniu do tego rozwoju. W tym okresie udało nam się, a raczej nadal udaje nam się, z powodzeniem zrealizować 12 projektów współfinansowanych z programu Interreg Czechy-Polska, 3 projekty z programu Interreg Europa Środkowa oraz 2 projekty z programu Interreg Region Morza Bałtyckiego. W ramach tych projektów oraz naszej bieżącej działalności zorganizowaliśmy 157 wydarzeń – konferencji, seminariów, grup roboczych. W sumie w ramach już zrealizowanych projektów uzyskaliśmy dla czesko-polskiego pogranicza dotacje w wysokości 1 856 986 euro. W projektach współpracowaliśmy z 69 partnerami projektowymi z 13 krajów – Polski, Czech, Włoch, Słowenii, Niemiec, Chorwacji, Austrii, Węgier, Szwecji, Finlandii, Litwy, Łotwy

i Estonii. Nasza działalność nie koncentruje się wyłącznie na realizacji projektów, ale zajmujemy się również innymi działaniami – pomagamy w nawiązywaniu współpracy między podmiotami czeskimi i polskimi, angażujemy się w działalność Czesko-polskiej Komisji Międzyrządowej i jej grup roboczych, Komitetu monitorującego programu Interreg Czechy-Polska, grupy roboczej ds. rozwiązywania problemów czesko-polskiego pogranicza przy Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej itp.

Pierwsza, uroczysta część konferencji odbyła się w Dolnośląskim Centrum Sportu. Jej częścią były panele dyskusyjne. Pierwsza z nich była poświęcona podsumowaniu naszej

o świadczeniu usług zdrowotnych oraz transport w regionie przygranicznym. Jest to kilka tematów, w które jesteśmy aktywnie zaangażowani. Po części uroczystej kontynuowaliśmy dyskusję na kolejne tematy w hotelu Jakuszyce – pierwszy panel był poświęcony wspomnieniom osób, które były z nami od początku, i z wielką radością powitaliśmy Hetmana Kraju Libereckiego Martina Půtę, byłego wieloletniego Marszałka Województwa Dolnośląskiego Cezarego Przybylskiego i innych. Panel ten znakomicie poprowadził Roman Klíma z Kraju Hradeckiego, który jest między innymi autorem naszej nazwy NOVUM. W części popołudniowej Dan Vejrosta, kierownik wspólnego sekretariatu z Olomouce, przedstawił aktualny stan programu Interreg Czechy-Polska.

Dziękujemy wszystkim, którzy przyjęli nasze zaproszenie i wzięli udział w tym bardzo ważnym dla nas wydarzeniu. Bardzo to doceniamy.

Miroslav Vlasák
dyrektor EUWT NOVUM

dziesięcioletniej działalności i byliśmy bardzo zaszczyceni, że w panelu tym uczestniczyli: Marszałek Województwa Dolnośląskiego Pan Paweł Gancarz, Wicehetman Kraju Libereckiego Jiří Ulvr, Wicehetman Kraju Hradeckiego Jiří Štěpán, Wicehetman Kraju Ołomunieckiego Pavel Jelínek, Piotr Roman, przedstawiciel polskiego Euroregionu Nysa, Miroslav Wagner, Przewodniczący czeskiego Euroregionu Glacensis oraz Jan Sobotka, Przewodniczący Krkonoše – svazek měst a obcí (Związek Miast i Gmin Karkonoszy), a także Senator Senatu Republiki Czeskiej. Kolejne panele dyskusyjne dotyczyły następujących tematów: papiernie na drodze do wpisania na listę UNESCO, nieukończona jeszcze czesko-polska umowa międzyrządowa

Aktualne informacje dotyczące programu **INTERREG CZECHY-POLSKA**

Program Interreg Czechy-Polska dla „dużych” projektów wkracza w ostatnią fazę pod względem ogłaszania naborów. Obecnie trwa pięć naborów, obejmujących wszystkie pozostałe środki programu. Do dwóch z nich nadal można się włączyć:

Priorytet 4 – Współpraca mieszkańców i instytucji (CS 4.2)

Terminy: propozycja do 14.01.2026 r., pełny wniosek do 20.05.2026 r.

Alokacja: 4 670 628 EUR

- Współpraca instytucji – tworzenie sieci instytucji, szkolenie językowe pracowników (język czeski i polski), dzielenie się dobrymi praktykami, staże wymienne pracowników instytucji i ich jednostek budżetowych.
- Projekty people to people – działania budujące zaufanie między społecznościami lokalnymi po obu stronach granicy i przyczyniające się do spójności społecznej i obywatelskiej w regionie transgranicznym.

Priorytet 5 – Przedsiębiorczość (CS 5.1)

Terminy: propozycja do 14.01.2026 r., pełny wniosek do 20.05.2026 r.

Alokacja: 6 018 057 EUR

- doradztwo dla przedsiębiorców
- udział przedsiębiorców w targach w kraju partnerskim
- transgranicznie świadczone innowacje dla przedsiębiorców

Oprócz tych naborów aktualnie trwają także nabory na remont transgranicznych mostów, działania na rzecz rozwoju transgranicznej komunikacji publicznej i indywidualnej oraz w zakresie wspólnej ochrony środowiska z naciskiem na retencję wody. W przypadku tych naborów jednak termin składania propozycji projektowych już minął.

W tym roku zatwierdzono już projekty w zakresie wsparcia Zintegrowanego Systemu Ratownictwa, współpracy instytucji administracji publicznej oraz modernizacji transgranicznych ciągów drogowych. Na najbliższym, 11 posiedzeniu, Komitet Monitorujący będzie w dniach 19-20 listopada rozpatrywał 14 projektów inwestycyjnych i 4 edukacyjne w dziedzinie turystyki.

W tym roku odbyło się również wydarzenie roczne z nazwą **Interreg na granicy**, które miało miejsce 1 maja w Cieszynie i Czeskim Cieszynie. Wydarzenie to, obejmujące bogaty program informacyjny, kulturalny i rozrywkowy, odwiedziło kilka tysięcy polskich i czeskich gości. W przyszłym roku planujemy kolejne duże wydarzenie dla szerokiej publiczności w zachodniej części polsko-czeskiego pogranicza. Chociaż miejsce i data nie są jeszcze znane, z pewnością będzie wiele ciekawych rzeczy do zobaczenia i serdecznie już teraz zapraszamy na to wydarzenie! Szczegóły zostaną przekazane w odpowiednim czasie na stronie www.cz-pl.eu.

Interreg

Współfinansowane
przez Unię Europejską

Czechy – Polska

**Więcej informacji i pełną dokumentację
można znaleźć na stronie**

www.cz-pl.eu

Aktualne informacje można obserwować na

[facebookowym profilu Interreg CZ-PL](#)

WYJAZDOWY KOMITET STERUJĄCY

w Szklarskiej Porębie połączony z wizytą studyjną
w ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej

W dniach 24–26 września 2025r. w Szklarskiej Porębie odbyło się wyjazdowe posiedzenie Komitetu Sterującego Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Południowego Obszaru Funkcjonalnego, połączone z wizytą studyjną w Jeleniej Górze na zaproszenie ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej.

W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele samorządów, instytucji regionalnych oraz partnerów zaangażowanych we wdrażanie polityki terytorialnej, w tym Paweł Gancarz – Marszałek Województwa Dolnośląskiego oraz Czesław Kręćchwost – Prezes Zarządu Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Glacensis.

Program spotkania obejmował wizytę w Jeleniej Górze, gdzie uczestnicy spotkali się z Zastępcą Prezydenta Miasta, Agatą Konieczką, oraz zwiedzili Ratusz, Centrum Kultury „Zameczek”, Pawilon Norweski i Pałac

Sobieszów – siedzibę Karkonoskiego Parku Narodowego. Wizyta pozwoliła na zapoznanie się z projektami realizowanymi w ramach ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej oraz wymianę doświadczeń w zakresie rozwoju miejskich i regionalnych inwestycji.

Ostatniego dnia odbyły się obrady Komitetu Sterującego, podczas których podsumowano dotychczasowe działania, omówiono stan realizacji projektów oraz określono priorytety i kierunki dalszej współpracy w ramach wspólnych inicjatyw na rzecz rozwoju regionu.

WĘDRÓWKI MŁYNARZA POŁĄCZĄ CZECHY Z POLSKĄ

W ramach Programu Interreg Czechy-Polska 2021-2027, oś priorytetowa Turystyka, powstaje nowy projekt transgraniczny o nazwie **„Wędrówka turystyczno-przyrodnicza Młynarza”**. Jego celem jest połączenie miejscowości Špindlerův Mlýn i Podgórzyn tematycznym szlakiem pieszym,

który zaoferuje odwiedzającym przyrodnicze i historyczne atrakcje regionu.

Projekt o budżecie blisko 900 tys. euro, z czego 719 tys. euro stanowi dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, realizowany jest przez miasto

Špindlerův Mlýn we współpracy z polskimi partnerami - Gminą Podgórzyn i Nadleśnictwem Śnieżka. Jego ukończenie zaplanowano na październik 2026 roku.

Pierwszym namacalnym rezultatem jest rekonstrukcja Białego Mostu w miejscowości Špindlerův Mlýn, który stanie się częścią nowego szlaku. Uroczyste otwarcie miało miejsce 6 października 2025 roku przy udziale przedstawicieli wszystkich partnerów oraz przedstawicieli Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Projekt jest odpowiedzią na zatłoczenie szlaków turystycznych w najczęściej odwiedzanych miejscach i ma na celu bardziej równomierne rozmieszczenie ruchu turystycznego, wydłużenie sezonu i wspomaganie zrównoważonego rozwoju turystyki. Celem nowego szlaku jest uatrakcyjnienie mniej znanych obszarów, połączenie regionów i wspieranie współpracy transgranicznej.

Klára Ronovská, DiS.

menadżer projektu

*Centrum Inwestycji, Rozwoju i Innowacji,
Hradec Králové*

Interreg

Współfinansowane
przez Unię Europejską

Czechy - Polska

TRZY DEKADY PRZYJAŹNI MIAST

Jubileusz XXX-lecia Partnerstwa Ústí nad Orlicí i Bystrzycy Kłodzkiej świętowano w Rokytnicach w Orlických horách

W czwartek, 23 października 2025 roku, w malowniczej miejscowości Rokytnice w Orlických horách (Republika Czeska) odbyły się uroczyste obchody XXX-lecia partnerstwa pomiędzy miastami Ústí nad Orlicí i Bystrzycą Kłodzką.

Wydarzenie, zorganizowane w przestrzeniach niewielkiego, acz nowoczesnego **regionalnego Muzeum Sýpka**, zgromadziło przedstawicieli obu samorządów, instytucji kultury oraz wielu środowisk społecznych, które od trzech dekad tworzą sieć współpracy ponad granicami.

W jubileuszowym spotkaniu uczestniczyli m.in. reprezentanci środowisk strażackich, nauczycielskich, senioralnych i muzealnych – grup, które od lat z zaangażowaniem pielęgnują partnerskie więzi między Polską a Czechami. Program wydarzenia obejmował prezentacje, wspomnienia, konferencję tematyczną oraz dyskusję o planach dalszej współpracy.

Kulminacyjnym punktem uroczystości było **podpisanie kolejnej umowy o kontynuacji partnerstwa** między Bystrzycą Kłodzką a Ústí nad Orlicí.

Ze strony bystrzyckiego samorządu dokument podpisała Zastępca Burmistrza

Bystrzycy Kłodzkiej – Ewelina Walczak, w asyście Przewodniczącego Rady Miejskiej – Piotra Budnika. Stronę czeską reprezentował Starosta Ústí nad Orlicí – Petr Hájek, któremu towarzyszył ustecki Wicestarosta – Jiří Preclík.

Podczas wystąpień wielokrotnie podkreślano, że partnerstwo między miastami jest wzorem długofalowej i owocnej współpracy:

„Nasze miasta od 30 lat łączy nie tylko historia i geografia, ale przede wszystkim ludzie, którzy z pasją budują mosty współpracy i przyjaźni. Dzisiejszy jubileusz to święto wspólnoty, zaufania i dobrego sąsiedztwa” – **powiedziała Ewelina Walczak, Zastępca Burmistrza Bystrzycy Kłodzkiej.**

Starosta Petr Hájek dodał:

„Partnerstwo z Bystrzycą Kłodzką jest dla nas przykładem, że współpraca transgraniczna może być trwała, inspirująca i pełna konkretnych rezultatów. Wspólnie przeszliśmy długą drogę, a kolejne lata zapowiadają się równie owocnie”.

Warto przypomnieć, że pierwsza umowa partnerska między Ústí nad Orlicí a Bystrzycą Kłodzką została podpisana w 1994 roku na Králickim Šnežniku. Zapoczątkowana formalnie przyjaźń obu miast stała się jednym z pierwszych przykładów współpracy międzynarodowej na szczeblu lokalnym po przemianach politycznych w Europie Środkowej. Przez trzy dekady realizowano liczne inicjatywy społeczne, kulturalne, sportowe i edukacyjne – od wymian młodzieży, przez wspólne koncerty i wystawy, po projekty muzealne i strażackie.

Doskonałym przykładem tych działań jest realizowany obecnie pod egidą Muzeum Filumenistycznego w Bystrzycy Kłodzkiej, właśnie w ramach partnerstwa pomiędzy instytucjami, projekt pt. **„Razem dla**

przyszłości / Společně pro budoucnost”, współfinansowany z **Funduszu Małych Projektów w Euroregionie Glacensis w ramach Programu Interreg Czechy – Polska 2021–2027.**

Jego celem jest wzmocnienie współpracy między instytucjami kultury, rozwój kontaktów międzyludzkich oraz promocja wspólnego dziedzictwa regionu pogranicza.

Spotkanie w Rokytnicach w Orlických horách odbyło się właśnie w ramach realizacji tego projektu i było nie tylko okazją do podsumowania dotychczasowych osiągnięć, ale przede wszystkim do wyznaczenia nowych kierunków współdziałania transgranicznego.

Trzydzieści lat partnerstwa Ústí nad Orlicí i Bystrzycy Kłodzkiej to przykład, że granice można przekraczać nie tylko geograficznie, lecz także mentalnie – poprzez dialog, współpracę i wzajemny szacunek.

Grzegorz Szczygieł

Urząd miasta i gminy Bystrzyca Kłodzka

Interreg

**Współfinansowane
przez Unię Europejską**

Czechy – Polska

CZESKO-POLSKIE PROJEKTY ŁĄCZĄ ČERVENĄ VODĚ I JEJ SĄSIADÓW

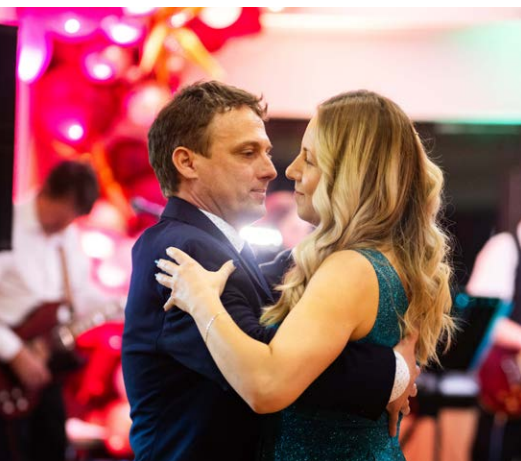
W minionych miesiącach gmina Červená Voda z powodzeniem realizowała dwa czesko-polskie projekty, które przyczyniły się do rozwoju współpracy, wzajemnego poznania i wzbogacenia życia kulturalnego w gminie.

Pierwszym z nich była **wymienna wycieczka uczniów** klas ósmej i dziewiątej Szkoły Podstawowej w Červené Vodzie do polskiej gminy Łagiewniki, która odbyła się w maju 2025 roku. Podczas wizyty uczniowie poznali środowisko lokalnej szkoły i centrum kultury,

nawiązali kontakty z polskimi rówieśnikami i wspólnie poznawali podobieństwa i różnice codziennego życia w obu krajach. Kontynuacją programu był **wyjazd do Wrocławia**, w ramach którego nie zabrakło zwiedzania historycznego centrum miasta, **ogrodu zoologicznego** i **tarasu widokowego w Sky Tower**.

Wycieczka dostarczyła dzieciom nie tylko wiele nowych wrażeń, ale także pozwoliła na lepsze zrozumienie między młodymi ludźmi z obu stron granicy.

Drugi projekt dotyczył życia **kulturalnego i społecznego gminy**. Dzięki czesko-polskiej współpracy udało się wesprzeć i zorganizować **trzy ważne wydarzenia - odpust we wrześniu 2024 roku, bal gminny w marcu 2025 roku oraz kino letnie latem 2024 roku**.

Każde z nich przyciągnęło szeroką publiczność i przyczyniło się do spotkania mieszkańców i gości z partnerskich polskich gmin.

Oba projekty potwierdziły, że współpraca transgraniczna ma dla Červenej Vody sens. Wzmacnia przyjaźnię, przynosi nowe doświadczenia i wzbogaca życie społeczności.

Interreg

Współfinansowane
przez Unię Europejską

Czechy - Polska

RAZEM TWORZYM Y EUROREGION

– promocja współpracy transgranicznej

28 sierpnia 2025 roku spotkaniem w Strzelinie zakończyliśmy po polskiej stronie cykl spotkań promujących współpracę transgraniczną w ramach projektu „Razem tworzymy Euroregion”.

Interreg

Współfinansowane
przez Unię Europejską

Czechy – Polska

W spotkaniu, którego gospodarzem była Gmina Strzelin, udział wzięli przedstawiciele gmin i instytucji z terenu Powiatu Strzelińskiego, reprezentanci samorządu powiatowego, a także partnerzy z Czech – przedstawiciele organizacji współpracujących z polskimi instytucjami w ramach projektów transgranicznych.

Gości powitały: Dorota Pawnuk – Burmistrz Strzelina oraz Bernadeta Tambor – Dyrektor Biura SGPEG, Sekretarz Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Glacensis.

Podczas spotkania zaprezentowano przykłady wspólnych, polsko-czeskich inicjatyw zrealizowanych na terenie miast i gmin Powiatu Strzelińskiego. Uczestnicy podzielili się swoimi doświadczeniami

i dobrymi praktykami związanymi z realizacją projektów transgranicznych.

Wydarzenie zaszczylił swoją obecnością pan Tomasz Duszyński – dyrektor Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej im. ks. Jana Twardowskiego w Strzelinie, autor książek osadzonych w realiach Ziemi Kłodzkiej i Strzelińskiej, tłumaczonych na język czeski. Autor przybliżył zebrany legendy związane z ziemią strzelińską i pograniczem.

Po części prezentacyjnej odbył się spacer po Strzelinie, prowadzony przez pana Andrzeja Morkę z Centrum Informacji Turystycznej. Uczestnicy zwiedzili Wieżę Ratuszową i jej podziemia, a następnie Miejskim Szlakiem Historycznym udali się na Wzgórze Maryjne, gdzie zaprezentowano inwestycje zrealizowane m.in. w ramach współpracy transgranicznej.

Składamy serdeczne podziękowania za pomoc w organizacji wydarzenia Pani Burmistrz Dorocie Pawnuke oraz Sekretarzowi Gminy Strzelin – Panu Kazimierzowi Nahajło.

Dziękujemy również wszystkim uczestnikom za aktywny udział w spotkaniach.

Ale to nie był koniec!

Kulminacją projektu było **Forum Współpracy** – całodniowa konferencja euroregionalna w dniu 27 listopada 2025.

Była to wyjątkowa okazja do spotkania przedstawicieli różnych środowisk, wymiany doświadczeń i dobrych praktyk, a także do nawiązania nowych partnerstw w ramach współpracy transgranicznej.

Dziękujemy wszystkim, którzy każdego dnia współtworzą Euroregion Glacensis.

Aktualne informacje o projekcie, relacje ze spotkań i zaproszenia znajdą Państwo na naszej stronie internetowej euroregion-glacensis.ng.pl/razem-tworzymy-euroregion oraz na naszym profilu [na Facebooku](#)

WSPÓLNY PROJEKT polskiego i czeskiego sekretariatu Euroregionu Glacensis powoli zbliża się do celu

Interreg

Współfinansowane
przez Unię Europejską

Czechy – Polska

W tym roku, w ramach wspólnego projektu Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Glacensis oraz czeskiego Euroregionu Glacensis, uczestnicy mieli okazję odwiedzić sześć polskich miast – Nową Rudę, Złoty Stok, Dzierżoniów, Świdnicę, Wałbrzych i jako ostatni przystanek miasto Strzelin.

Spotkania odbywały się nie tylko w urzędach miejskich, bibliotekach, muzeach, ale także w kościele i na zamku. Do zaprezentowania swoich działań zaproszono partnerów, którzy mogą się już pochwalić udanymi doświadczeniami w realizacji projektów.

Po stronie czeskiej odbyły się trzy wizyty studyjne w regionach członkowskich – **w kraju hradeckim, ołomunieckim i pardubickim**. W kwietniu odbyło się spotkanie **w Broumowie**, we wrześniu uczestników gościło **górskie schronisko Paprsek** niedaleko miasta Staré Město w kraju ołomunieckim, a ostatnie spotkanie regionalne odbyło się na początku listopada w **Urzędzie Krajskim Kraju Pardubického**.

Celem wszystkich spotkań było zaprezentowanie przykładów udanej współpracy transgranicznej – zarówno projektów realizowanych w ramach Funduszu Mikroprojektów, większych inwestycji, jak i działań partnerskich podejmowanych bez wsparcia finansowego z funduszy unijnych.

Wierzymy, że wszystkie te spotkania przyniosły uczestnikom inspirację do nowych wspólnych projektów.

Podsumowaniem całorocznej współpracy będzie konferencja, która odbędzie się pod koniec listopada w Boguszyńcu.

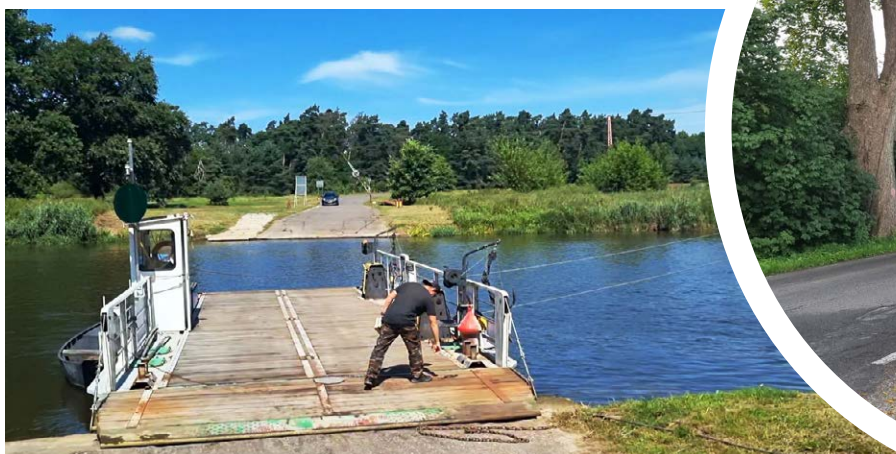
Sekretariat Euroregionu

Wszystkie informacje na temat projektu i jego działań można znaleźć na stronie

<https://www.euro-glacensis.cz/deneurgglacensis42758.html>

MIĘDZYNARODOWY SZLAK ŚW. WOJCIECHA Z PRAGI DO GDAŃSKA

Szlak został uroczystie zainaugurowany w Pradze, w kwietniu 2016 roku, w związku z przypadającą w tym czasie 1050 rocznicą Chrztu Polski. Inicjatorem i koordynatorem przedsięwzięcia jest p. Julian Golak współpracujący z nim p. prof. Konrad Czapliński, który wykreślił Szlak: **z Pragi, przez kraj środkowo-czeski, kraj pardubicki, kraj kralovohradecki, województwo dolnośląskie, lubuskie, wielkopolskie, kujawsko-pomorskie oraz pomorskie aż do Gdańska.**

O Międzynarodowym **Szlaku Świętego Wojciecha** dowiedziałem się w ambasadzie Czeskiej Republiki w Warszawie. Pan

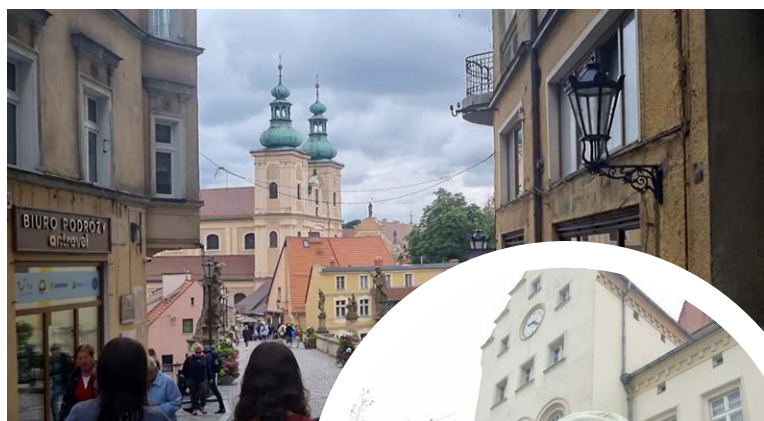
Ambasador Břetislav Dančák zwrócił mi na niego uwagę podczas jednej z rozmów. Temat bardzo mnie zaintrygował. Mając doświadczenie i bardzo dobre wspomnienia po przejściu ponad 1000 km Szlakiem św. Jakuba, pomyślałem, że wzorując się na hiszpańskim przykładzie można by było podobne przedsięwzięcie spróbować rozwinąć na terenie Czech i Polski, a pierwsze w historii przejście Szlaku św. Wojciecha, będzie jednym z najlepszych sposobów jego promocji. Poza tym byłby to ciekawy sposób sprawdzenia się i uczczenia moich 50 urodzin, które przypadają w lipcu.

Mój Szlak, na który wyruszyłem piechotą z Pragi spod Katedry na Hradczanach 4 lipca br. różnił się nieco od zaproponowanego przez jego twórców. Mając 22 dni na przejście z Pragi do Gdańska, niektóre z proponowanych stacji musiałem ominąć – oczywiście zachowując te najważniejsze, związane z św. Wojciechem.

Marsz ukończyłem z ogromną satysfakcją i bólem w nogach w Gdańsku w dzień inauguracji 765. Jarmarku św. Dominika 26 lipca. Wszystkim chętnym polecam przejście Szlaku, też etapami. Również przejechanie na rowerze.

Na Szlak św. Wojciecha można spojrzeć z różnej perspektywy. Jako wyzwania turystycznego czy sportowego, jako ścieżki edukacyjnej czy drogi o znaczeniu duchowym czy religijnym. Jego potencjał jest ogromny.

Każdy znajdzie coś dla siebie.

Święty Wojciech jest patronem Polski, Czech, Słowacji, Niemiec i Węgier. Jest także patronem jedności europejskiej. Żyjemy w czasach trudnych, gdy jedność Europejczyków ma coraz większe znaczenie. W tym względzie poznanie się wzajemne, czasem wspólnej, czasem trochę różniącej się kultury czy tradycji wpływa na budowę zaufania i nawiązanie bliższych i silniejszych więzi. Taką możliwość daje Szlak Świętego Wojciecha, też jako tzw. „wspólnota drogi” i w tym aspekcie nabiera on jeszcze większej wagi i znaczenia.

Rafał Machowiak

Sekretarz Generalny

Krajowa Izba Gospodarki Morskiej

MUZEUM PAPIERNICTWA w Dusznikach-Zdroju

Muzeum Papiernictwa nagrodzone
w Konkursie na Wydarzenia Muzealne Dolnego Śląska

Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju zostało laureatem tegorocznej edycji Konkursu na Wydarzenia Muzealne Dolnego Śląska, zdobywając nagrodę w kategorii „Wystawy historyczne”. Uroczysta gala wręczenia nagród odbyła się w Pawilonie Czterech Kopuł - oddziale Muzeum Narodowego we Wrocławiu.

Nagrodę przyznano za wystawę **„Bilety skarbowe z czasów Insurekcji Kościuszkowskiej”**, która prezentowała unikalny zbiór pierwszych polskich pieniędzy papierowych. Kolekcja, gromadzona w Muzeum Papiernictwa od wielu lat, obejmuje również wyjątkowo rzadkie egzemplarze tych cennych numizmatów. Ekspozycja była dostępna dla zwiedzających do 11 listopada 2024 roku.

Wystawa została przygotowana z okazji **230. rocznicy Insurekcji Kościuszkowskiej**. Upamiętniała nie tylko samo wydarzenie, ale też twórców biletów skarbowych – m.in. Andrzeja

Kapostasa, Jana Fryderyka Zejdlą i Karola Michała Grölla. Muzeum podjęło również zwieńczoną sukcesem próbę rekonstrukcji oryginalnych biletów, które wydrukowano na specjalnie

przygotowanym papierze czerpanym ze szmat. Efekt tych prac można było zobaczyć na ekspozycji.

Nad realizacją projektu pracował zespół muzealny w składzie: Karolina Dyjas, Aleksandra Reszkowska-Romach, Maciej Szymczyk, Marcin Wyszyński, Emilia Dziewiecka i Krzysztof Jankowski, przy wsparciu licznych instytucji kultury, w tym Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Autorami opracowań historycznych byli dr Romuald Nowak, prof. Tomasz Głowiński i Robert Jadrych, a aranżację wystawy przygotowały Klaudia Feluś-Masłej i Edyta Białacka.

Projekt sfinansowano ze środków własnych Muzeum Papiernictwa oraz przy wsparciu firmy Mondi Świecie S.A. Partnerem wystawy był Portal Numizmatyczny.

Konkurs na Wydarzenia Muzealne Dolnego Śląska organizowany jest przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

oraz Stowarzyszenie Muzealników Polskich Oddział Dolnośląski, przy wsparciu Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej i Kolei Dolnośląskich. Muzeum Papiernictwa od początku pełni rolę partnera operacyjnego wszystkich edycji konkursu.

To prestiżowe wyróżnienie stanowi dla dusznickiego muzeum powód do dumy oraz inspirację do dalszej pracy na rzecz popularyzacji dziejów papiernictwa i ochrony narodowego dziedzictwa.

MUZEUM ZIEMI KŁODZKIEJ w Kłodzku

Nagroda w Konkursie „Wydarzenia Muzealne Dolnego Śląska 2024” dla Muzeum Ziemi Kłodzkiej w Kłodzku!

Miło nam poinformować, że Muzeum Ziemi Kłodzkiej w Kłodzku po raz kolejny znalazło się w gronie laureatów Konkursu **„Wydarzenia Muzealne Dolnego Śląska”**.

W tegorocznej edycji jury przyznało nam **pierwszą nagrodę w kategorii „wystawy regionalne”** za ekspozycję czasową, prezentowaną od maja do października 2024 r. w naszej nowej siedzibie zatytułowaną **„Franz Wagner (1887–1942) – kłodzki rzeźbiarz”**. W kategorii tej nagrodzone zostały ponadto Muzeum Ceramiki w Bolestawcu (1. nagroda ex aequo), Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Głogowie (2. nagroda) i Miejskie Muzeum Zabawek w Karpaczu (3. nagroda).

Organizowany od trzech lat konkurs ma na celu promocję najwybitniejszych dokonań z zakresu działań dolnośląskich muzeów. Jego zadaniem jest także kreowanie rozwoju dolnośląskich muzeów oraz pobudzanie ich aktywności na polu realizacji wydarzeń służących ochronie dziedzictwa kulturowego i podnoszących walory turystyczne Dolnego Śląska.

Przedstawiciele naszego muzeum (Krzysztof Miszkiewicz – dyrektor i Joanna Jakubowicz – kustoszka) odebrali nagrodę z rąk Jarosława Rabczyński (Członek Zarządu Województwa Dolnośląskiego) oraz Jacka Drejera (prezes Zarządu Dolnośląskiego Oddziału Stowarzyszenia Muzealników Polskich). Gala wręczenia nagród została zorganizowana w piątek, 10.10.2025 r., we wrocławskim Pawilonie Czterech Kopuł – siedzibie Muzeum Sztuki Współczesnej, będącego oddziałem Muzeum Narodowego we Wrocławiu.

Zgłoszona do konkursu przez Muzeum Ziemi Kłodzkiej w Kłodzku wystawa przybliżyła dorobek kłodzkiego rzeźbiarza Franza Wagnera, którego dzieła z kamienia i drewna można odnaleźć na ziemi kłodzkiej i w innych częściach Dolnego Śląska. Oryginalna aranżacja, połączenie archiwalnych dokumentów, projektów i fotografii stworzyły opowieść o niezwykłym twórcy i bogatym dziedzictwie regionu.

Organizacja wystawy, wymagała wielu działań. Poprzedzona była badaniami archiwalnymi oraz licznymi wyjazdami studyjnymi. Dzięki intensywnej pracy pracownicy muzeum zinwentaryzowali dzieła Franza Wagnera znajdujące się nie tylko w powiecie kłodzkim, ale także wałbrzyskim, dzierzoniowskim, ząbkowickim i strzełńskim. W trakcie poszukiwań materiałów do realizacji wystawy udało się nawiązać kontakt z wnuczkami Franza Wagnera mieszkającymi w Niemczech. Krewne artysty podzieliły się swoim bogatym archiwum rodzinnym. Podjęto także współpracę z okolicznymi parafiami znajdującymi się na obszarze Diecezji Świdnickiej oraz Archidiecezji Wrocławskiej m.in. w Domaszkowie, Nowej Wsi, Bystrzycy Kłodzkiej, Międzylesiu, Jaskowej Dolnej, Nowej Rudzie, Żelaźnie, Bardzie, Boguszowie-Gorcach i Henrykowie. Na potrzeby ekspozycji udało się pozyskać szereg dzieł Franza Wagnera, przede wszystkim z kościołów. Często były to dzieła wcześniej niezidentyfikowane lub uznane za zaginione. Dzięki temu ukazano twórczość artysty

w całej swej różnorodności. Ekspozycja nie tylko była wyjątkową okazją do przeżyć natury czysto estetycznej, ale też do studiów porównawczych, wzbogacających wiedzę o kłodzkim rzeźbiarzu, którego wzmożona działalność przypadała na lata 20. i 30. XX wieku.

W tworzeniu dwujęzycznej (polsko-niemieckiej) wystawy brało udział grono profesjonalistów, od lat zajmujących się dziedzictwem kulturowym ziemi kłodzkiej.

- Za koncepcję oraz scenariusz wystawy odpowiadała Joanna Jakubowicz - kustoszka Muzeum Ziemi Kłodzkiej i historyczka sztuki.
- Redakcji polskich tekstów oraz wsparcia merytorycznego podjęła się Irena Klimaszewska - kustoszka Muzeum Ziemi Kłodzkiej i ceniona regionalistka.
- Tłumaczenia na język niemiecki wykonał Reiner Sachs – historyk sztuki, archiwista zajmujący się na co dzień problematyką śląskiego rzemiosła artystycznego.
- Przekładami na język polski zajęła się Urszula Ososko – tłumaczka zajmująca się od lat tematyką regionalną.
- Opracowaniem graficznym druków ulotnych oraz oprawą plastyczną zajęła się Malwina Karp - adiunkta Muzeum Ziemi Kłodzkiej, artystka-plastyczka.
- Fotografie współczesne wykonał Tomasz Gmerek - fotografik muzealny. Oprawę techniczną przygotował Ireneusz Żebrak.
- W pracach technicznych pomagali także Sebastian Hewko, Wiesław Pękosz i Jerzy Kowalczyk.

Partnerem Muzeum Ziemi Kłodzkiej było Muzeum Śląskie w Goerlitz. Dofinansowanie na projekt kłodzkie muzeum otrzymało od Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Trwałym pokłosiem wystawy jest publikacja pt. **„Franz Wagner (1887–1942) – kłodzki rzeźbiarz”**, do lektury której serdecznie zachęcamy!

Joanna Jakubowicz

NARCIARSTWO BIEGOWE W GÓRACH BIALSKICH na pograniczu polsko-czeskim

Góry Bialskie/Rychlebskie Hory to jeden z najbardziej malowniczych i spokojnych zakątków Sudetów, położony na pograniczu Polski południowej i Czech północnych. Zimą stają się prawdziwym rajem dla miłośników narciarstwa biegowego. Tutejsze szlaki prowadzą przez rozległe doliny, bukowo-jaworowo-świerkowe lasy i otwarte grzbiety, oferując nie tylko doskonałe warunki śniegowe, ale i wspaniałe widoki na otaczające pasma – Masywu Śnieżnika, Gór Złotych czy czeskich Jesioników.

TRASY BIEGÓWKOWE PO STRONIE POLSKIEJ

Po polskiej stronie sieć tras biegowych liczy około 60 kilometrów i skupia się głównie wokół miejscowości Bielice, Nowy Gierałtów i szczytu Czernica (1087 mnpm). Szlaki są ratrakowane i dobrze oznakowane, dzięki czemu można bezpiecznie poruszać się po nich zarówno klasykiem, jak i stylem łyżwowym.

Najpopularniejsze trasy to m.in.:

Droga przez Dolinę Białej Łądeckiej

Prowadząca przez Dolinę Białej Łądeckiej, Biały Spław i Długi Spław, z pięknymi panoramami na Masyw Śnieżnika, góry Złote i Bialskie.

Szlak łączy się z czeskimi trasami:

Wielkim i Małym Szengenem, Pralinką i Pohadką. Jest to trasa najczęściej odwiedzana przez narciarzy, znajdująca się na bardzo popularnym niebieskim szlaku turystycznym do czeskiego schroniska Paprsek, będącego celem wielu turystów. Schronisko słynie z pysznego jedzenia – knedle z jagodami – oraz pięknych panoram na Jesioniki oraz bliskości repliki dawnej wieży na Śnieżniku – wieży Dalimila na Górze Vetrov.

Pętla Bialska

To ciekawa widokowo trasa poprowadzona z Bielic po odcinkach dawnej 13. Ultrabiel. Przechodzi przez Czarny Dukt, Kozią Drogę, Wielkie Rozdroże, Przetęcz Suchą i Dukt nad Spławami. Łączy się z Pętlami Rezerwatową i Pod Czernicą. Długość trasy to około 13 km.

Pętla Rezerwatowa

To najkrótsza trasa w kierunku czeskich Szengenów oraz Dukt nad Spławami ze stromym podejściem Drogą Rezerwatową w kierunku Rezerwatu Puszcza Śnieżnej Białki oraz długim zjazdem na Czarnym Dukcie do parkingu w Bielicach. Jej długość to około 10 km.

Droga pod Kowadłem

Urozmaicony, interwałowy odcinek między Bielicami a Nowym Gierałtówem. Trudny ale piękny widokowo szlak biegowy. Ze względu na deficyty śniegowe rzadko przygotowywana przez ratrak.

Trasa na Przetęcz Dział i Czernicę

Tzn. Pętla pod Czernicą – bardziej wymagająca, ale oferująca nie-zwykłe malownicze odcinki w górnych partiach Gór Bialskich. Gdy są odpowiednie warunki śniegowe ratrak przygotowuje szlak aż na szczyt Czernicy (1083 mnpm), na którym znajduje się drewniana wieża widokowa o wysokości 17 metrów, z której panorama obejmuje Masyw Śnieżnika, czeskie Jesioniki, Góry Bystrzyckie, Złote i Krowiarki.

Na polskich trasach panuje spokój i cisza – to miejsca, które cenią miłośnicy przyrody i wypoczynku z dala od komercyjnych kurortów. Dla bezpieczeństwa turystów na większych skrzyżowaniach dróg zamontowano apteczki i mapy z systemem szlaków narciarstwa biegowego i informacją TU JESTEŚ.

PO STRONIE CZESKIEJ – SIĘC WOKÓŁ SCHRONISKA PAPRSEK

Tuż za granicą, po stronie czeskiej, znajduje się znacznie rozbudowany system tras o łącznej długości około 120 kilometrów. Centralnym punktem sieci jest słynne schronisko Paprsek, położone na wysokości 1021 m n.p.m. To kultowe miejsce dla narciarzy biegowych – oferuje noclegi, restaurację oraz węzeł tras prowadzących w kierunku Masywu Śnieżnika, Przetęczy Płoszczyna, Bruska i wieży Dalimila na Górze Ve-trov. Do najbardziej popularnych szlaków narciarskich należą Wielki i Mały Szengen, Pralinka, Pohadka czy Magistrala. Wszystkie te trasy łączą się z polskimi szlakami, tworząc pętle o różnej trudności, mające prawie 200 km długości.

Z Paprska można bez trudu dostać się z powrotem na stronę polską, a cała infrastruktura po obu stronach granicy jest ze sobą logicznie połączona, co pozwala tworzyć długie, widokowe pętle transgraniczne. Tutaj każdy, nawet najbardziej wymagający narciarz znajdzie szlak dostosowany do swoich predyspozycji i umiejętności. Pobiegnie zarówno łyżwą jak i stylem klasycznym.

Wieża Dalimila na Górze Vetrov

W pobliżu czesko-polskiej granicy, na jednym z grzbietów Rychlebskich Hor, wznosi się wieża widokowa Dalimila. To nowa atrakcja turystyczna regionu o murowanej konstrukcji, powstała w 2022 roku, będąca

repliką poniemieckiej wieży na Śnieżniku, z której rozciąga się rozległa panorama na Góry Bialskie, Ma-syw Śnieżnika, Rychlebské Hory i Jesioniki. W zimie można do niej dotrzeć na nartach biegowych, korzy-stając z tras wychodzących zarówno z Paprska, jak i z Bielic.

Wieża stanowi doskonały cel krótszej wy-cieczki, łączącej rekreację z obserwacją zimowych krajobrazów.

Trasy Gór Bialskich położone są na wysokości 850–1150 m n.p.m., co gwarantuje utrzymanie się pokrywy śnieżnej przez kilka miesięcy w roku. Dzięki łagodnemu ukształtowaniu terenu oraz rozległej sieci szla-ków, region ten jest odpowiedni zarówno dla początkujących, jak i dla bardziej zaawansowanych biegaczy. Znajduje się tutaj kilka parkingów dla biegaczy, najbardziej popularny i najbliższy tras w górnych Bielicach

powyżej leśniczówki. Parking ten w okresie od 15 grudnia do 15 kwietnia udostępniany jest dla narciarzy biegowych, poza sezonem korzystać z niego nie można.

W przeciwieństwie do zatłoczonych ośrodków narciarskich, Góry Bialskie oferują spokój, ciszę i kontakt z przyrodą – a przy tym bardzo dobre zaplecze w postaci schroniska Paprsek, małych pensjonatów w Bieli-cach i ratrakowanych tras po obu stronach granicy.

Dla osób, które chciały by spróbować swoich sił na nartach zjazdowych w Bielicach znajduje się, krótki, nadający się do doskonalenia nauki jazdy wyciąg Bieliczak koło kościoła w centrum wsi Bielice.

Góry Bialskie zimą to miejsce, gdzie czas zwalnia, a biegówki stają się sposobem na poznanie natury w najczystszej formie – z dala od tłumów, w rytmie własnego oddechu i szelestu śniegu pod nartami.

Jak na biegówki to tylko w Góry Bialskie do Gminy Stronie Śląskie – Gminy Aktywnej z Natury!

ZIMA PEŁNA ATRAKCJI W GMINIE BYSTRZYCA KŁODZKA – przyjedź i poczuj magię!

Gdy nad Kotlinę Kłodzką spada pierwszy śnieg, Gmina Bystrzyca Kłodzka zamienia się w prawdziwą zimową krainę czarów. To idealne miejsce dla tych, którzy chcą poczuć atmosferę świąt, skorzystać z uroków zimowego wypoczynku i aktywnie spędzić ferie w malowniczym regionie Sudetów.

Mikołajki i Jarmark Bożonarodzeniowy to magiczny początek sezonu, które co roku przyciągają dzieci i dorosłych. Spotkanie ze Świętym Mikołajem, wspólne kolędowanie, zabawy, konkursy i animacje wprowadzają wszystkich w świąteczny nastrój, a pachnące świętami stoiska uginają się pod lokalnymi przysmakami, pachnącymi piernikami, swojskimi wędlinami i barszczem z uszkami. To doskonała okazja, by znaleźć unikalne prezenty i poczuć ducha świąt jak dawniej.

Zimowe aktywności – coś dla każdego
Gmina Bystrzyca Kłodzka to prawdziwy raj dla miłośników zimowych sportów i rekreacji.

Czekają tu na Was:

- **Lodowisko** – idealne dla początkujących łyżwiarzy.
- **Trasy narciarstwa biegowego** – malownicze szlaki prowadzące przez lasy i wzgórza regionu.
- **Stok narciarski** – doskonały dla amatorów narciarstwa zjazdowego.
- **Zjazd na Saniach Rogatych** – wyjątkowa atrakcja dla całych rodzin w stylu dawnych tradycji.

Ferie zimowe pełne kreatywności i zabawy! Dla dzieci i młodzieży przygotowano bogaty program zajęć podczas ferii zimowych.

Wśród propozycji znajdziemy:

- **Warsztaty plastyczne i rękodzielnicze** – rozwijające kreatywność i zdolności manualne.
- **Zajęcia z legorobotyki** – połączenie nauki i zabawy z nowoczesną technologią.
- **Kino „Ferie z bajką”** – specjalne seanse filmowe dla najmłodszych, pełne śmiechu i przygód.

Zapraszamy do Bystrzycy Kłodzkiej. Niezależnie od tego, czy szukasz świątecznego klimatu, aktywnego wypoczynku, czy kreatywnych zajęć dla dzieci – **u nas znajdziesz wszystko, czego potrzebujesz, by zima była niezapomniana!**

FUNDUSZ MAŁYCH PROJEKTÓW W EUROREGIONIE GLACENSIS 2021-2027

Interreg

Współfinansowane
przez Unię Europejską

Czechy - Polska

Szanowni Wnioskodawcy, realizacja programu Fundusz Małych Projektów w Euroregionie Glacensis w ramach Programu Interreg Czechy - Polska 2021-2027 wchodzi w swoją drugą połowę.

Fundusz Małych Projektów może być realizowany w dwóch priorytetach:

■ **Priorytet 4 „Współpraca instytucji i mieszkańców”, cel 4.2**

– zarządzany przez czeską stronę Euroregionu Glacensis

■ **Priorytet 2 „Turystyka”, cel 2.1**

– zarządzany przez polską stronę Euroregionu Glacensis

W 2025 roku Fundusz Małych Projektów (FMP) działa w całkowicie standardowym trybie.

Priorytet 4

FUNKCJONOWANIE FMP W 2025 ROKU

Ukończone projekty są stopniowo uwzględniane w składanych wnioskach o płatność, a pierwsi wnioskodawcy mają już refundowane dofinansowanie.

4. nabór

Czwarty nabór, ogłoszony w lutym, zakończył się 15 maja 2025 roku z bardzo zaskakującym wynikiem. Wnioskodawcy złożyli łącznie **41 projektów** o wartości **859 670,91 EUR**. Ogłoszona alokacja w wysokości **500 000 EUR** została zatem **przekroczona o prawie 72%**.

Po kontroli kwalifikowalności odrzucono sześć projektów - dwa ze strony polskiej i cztery ze strony czeskiej. Ponadto czterech wnioskodawców wycofało się w trakcie kontroli. Dwóch wnioskodawców złożyło odwołanie, jednak żadne z nich nie zostało rozpatrzone pozytywnie.

Ostatecznie do oceny przekazano **31 projektów**. Na posiedzeniu Euroregionalnego Komitetu Sterującego, które odbyło się w pałacu Doudleby, omówiono wszystkie 31 projektów o łącznej wartości **516 914,43 EUR**. Z tej liczby **29 projektów** osiągnęło minimalny próg 60 punktów a ich łączna wartość wynosiła **507 890,43 EUR**. Wszystkie te projekty zostały zatwierdzone, a alokacja – zgodnie z zasadą dotyczącą projektu granicznego - **została zwiększona o 7 890,43 EUR**.

5. nabór

Piąty nabór został ogłoszony **15 września 2025 roku**, a wnioski będzie można składać **do 19 grudnia bieżącego roku**. Propozycje projektowe można konsultować w siedzibie Zarządzającego FMP, po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym lub podczas wyznaczonych dni konsultacyjnych.

Dziękujemy całemu zespołowi projektowemu Funduszu Małych Projektów za sprawne zarządzanie programem.

Realizacja wskaźników wykonania

Do końca 2025 roku Zarządzający Funduszem musi spełnić cztery wskaźniki wykonania, będące warunkiem udostępnienia drugiej części alokacji na kolejny etap okresu programowania.

■ 1. Kryterium – wartość EFRR zakontraktowanych projektów

W pierwszym etapie wartość zakontraktowanych projektów musi osiągnąć co najmniej 35% całkowitej alokacji, a jednocześnie nie może zostać wykorzystane więcej niż 75% środków finansowych. Aby spełnić to kryterium, do zakontraktowania pozostają projekty o wartości około 270 tysięcy

EUR. Cel ten zostanie osiągnięty w ramach 4. naboru.

■ 2. Kryterium

– zakontraktowane projekty złożone przez nowych beneficjentów

■ 3. Kryterium

– zakontraktowana wartość projektów z zasadą partnera wiodącego

■ 4. Kryterium

– osiągnięcie co najmniej 15% wartości docelowej wskaźników produktu

Ostatnie trzy powyższe kryteria zostały już spełnione w poprzednich naborach.

Członkowie Euroregionalnego Komitetu Sterującego zapoznali się z informacjami na temat wdrażania FMP w Euroregionie Glacensis oraz stanu realizacji wskaźników dla pierwszego etapu programu.

Terminy FMP – priorytet 4

Nabór	Rozpoczęcie naboru	Zakończenie naboru	Termin EKS	Warunki naboru	Status naboru
1. nabór	01. 11. 2023	29. 02. 2024	11. 06. 2024	bez ograniczeń	nabór zakończony
2. nabór	01. 03. 2024	30. 06. 2024	12. –13. 12. 2024	bez ograniczeń	nabór zakończony
3. nabór	01. 08. 2024	30. 11. 2024	22. 04. 2025	tylko dla podmiotów składających wnioski po raz pierwszy	nabór zakończony
4. nabór	17. 02. 2025	15. 05. 2025	październik 2025	alokacja 500 000 EUR	nabór zakończony
5. nabór	15. 09. 2025	19. 12. 2025	maj 2026	bez ograniczeń	nabór ogłoszony

Wszystkie aktualne informacje na temat priorytetu 4 umieszczone są na stronie internetowej <https://www.euro-glacensis.cz/>

FUNDUSZ MAŁYCH PROJEKTÓW W EUROREGIONIE GLACENSIS 2021-2027

Interreg

Współfinansowane
przez Unię Europejską

Czechy - Polska

PRIORYTET 2 TURYSTYKA

Cel. 2.1 Lepsze transgraniczne wykorzystanie potencjału turystyki zrównoważonej dla rozwoju gospodarczego pogranicza czesko-polskiego

Polska część Euroregionu Glacensis pełni rolę Zarządzającego Funduszem Małych Projektów w Euroregionie Glacensis na lata 2021–2027, w ramach Priorytetu 2, Celu 2.1 – Lepsze transgraniczne wykorzystanie potencjału turystyki zrównoważonej dla rozwoju gospodarczego pogranicza czesko-polskiego.

na 4. posiedzeniu EKS przedstawiono **7 wniosków o dofinansowanie**.

Wszystkie wnioski przedstawione na posiedzenie EKS otrzymały dofinansowanie.

W dniu **15 października 2025 r.** odbyło się

W dniu **3 września 2025 r.** w Arboretum Wojślawice w Niemczech odbyło się **4. posiedzenie Euroregionalnego Komitetu Sterującego (EKS)**, podczas którego rozpatrzono projekty złożone w czwartym naborze. **Czwarty nabór wniosków o dofinansowanie trwał od 26 marca 2025 r. do 30 maja 2025 r.** W ramach tego naboru złożono **8 wniosków**.

Po przeprowadzeniu oceny kwalifikowalności oraz oceny eksperckiej, do rozpatrzenia

5. posiedzenie Euroregionalnego Komitetu Sterującego (EKS) w formie wideokonferencji. **Podczas posiedzenia rozpatrzono projekty złożone w piątym naborze, który trwał od 05.06.2025 r. do 31.07.2025 r.**

W ramach tego naboru złożono 6 wniosków. Po przeprowadzeniu oceny kwalifikowalności oraz oceny eksperckiej, do rozpatrzenia na 5. posiedzeniu EKS przedstawiono **5 wniosków o dofinansowanie**.

Wszystkie wnioski przedstawione na posiedzenie EKS otrzymały dofinansowanie.

Szósty nabór wniosków o dofinansowanie zakończył się 30 września 2025 r. i trwał od 27 sierpnia 2025 r. W ramach tego naboru złożono **5 wniosków**, które są obecnie w trakcie oceny kwalifikowalności.

Posiedzenie Euroregionalnego Komitetu Sterującego, podczas którego zostaną rozpatrzone te wnioski, planowane jest w **grudniu 2025 r.**

Zachęcamy i zapraszamy Państwa do korzystania z konsultacji projektów.

Istnieje możliwość umówienia się na konsultacje bezpośrednie w biurach euroregionu po polskiej i czeskiej stronie lub konsultacje on-line.

ZGŁOSZENIE wraz z proponowanym terminem oraz uzupełnionym formularzem dotyczącym projektu dostępnym na: <http://euroregion-glacensis.ng.pl/artukul/301/konsultacje-w-ramach-priorytetu-2-turystyka> należy przesłać na adres biuro@eg.ng.pl.

Terminy FMP – priorytet 2 Turystyka

Nabór	Rozpoczęcie naboru	Zakończenie naboru	Termin EKS	Ilość zatwierdzonych projektów	Wartość EFRR
1. nabór	28. 03. 2024	31. 05. 2024	25. 10. 2024	8	359.430,35 EUR
2. nabór	01. 06. 2024	15. 11. 2024	24. 03. 2025	7	268.686,87 EUR
3. nabór	01. 12. 2024	28. 02. 2025	12. 06. 2025	4	123.043,59 EUR
4. nabór	26. 03. 2025	30. 05. 2025	03. 09. 2025	7	317.625,73 EUR
5. nabór	05. 06. 2025	31. 07. 2025	15. 10. 2025	5	172.199,33 EUR
6. nabór	27. 08. 2025	30. 09. 2025	12. 2025	-	-
7. nabór	01. 12. 2025	28. 02. 2026	6. 2026	-	-

Planowane jest ogłoszenie 7. Naboru, który potrwa od 1 grudnia 2025 r. do 28 lutego 2026 r.

Aktualne informacje na temat priorytetu 2 Turystyka i szczegółach planowanego naboru znajdą Państwo na stronie internetowej <https://euroregion-glacensis.ng.pl/72>

Aktualne informacje i dokumenty Funduszu Małych Projektów w Euroregionie Glacensis na lata 2021-2027 Priorytet 2 Turystyka, Cel 2.1 znajdzie Państwo na stronie internetowej <https://euroregion-glacensis.ng.pl/72>

Szanowni Państwo,

Nadchodzące Święta Bożego Narodzenia niosą ze sobą wiele radości oraz refleksji dotyczących minionego okresu i planów na nadchodzący Nowy Rok. W tych wyjątkowych dniach chcemy Państwu życzyć wiele zadowolenia i sukcesów z podjętych wyzwań.

Radosnych i spokojnych Świąt Bożego Narodzenia w gronie najbliższych osób, w miłości, radości i ciepłej atmosferze. Sukcesów w pracy i wytrwałości w realizacji planów.

Nowy Rok 2026 niech przyniesie radosne chwile i spełni najszybsze marzenia.

**Zarząd oraz pracownicy biura
Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Glacensis**

pf 2026

..... a w tym roku przesiadłymi się

Wydawca Euroregion Pomezi Čech, Moravy a Kladská – Euroregion Glacensis, Panská 1492, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, Republika Czeska we współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, Łukasiewicza 4a/2, 57-300 Kłodzko, Polska

Redakcja dla czeskiej części – tel.: 00420 494 531 054 · e-mail: info@euro-glacensis.cz · www.euro-glacensis.cz

Redakcja dla polskiej części – tel.: 0048 74 86 771 30 · e-mail: biuro@eg.ng.pl · www.euroregion-glacensis.ng.pl

Opracowanie graficzne: Studio eMD, Rychnov nad Kněžnou